

Dosarul nr. 3ra-53/20 (3ra-1412/19)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. V.Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I.Secieru, A.Danilov, Iu.Cimpoi)

DECIZIE

15 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrative lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh

examinând recursul depus de Firma Comercială de Producție „Pegas”
Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Firma
Comercială de Producție „Pegas” Societate cu Răspundere Limitată împotriva
Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actelor
administrative,

împotriva deciziei din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respins apelul declarat de Firma Comercială de Producție „Pegas”
Societate cu Răspundere Limitată și a fost menținută hotărârea din 27 martie
2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 26 octombrie 2018, Firma Comercială de Producție „Pegas” Societate
cu Răspundere Limitată (în continuare FCP „Pegas” SRL) a depus cerere de
chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Societății
pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” (în continuare SA „Apă-Canal Chișinău”) cu
privire la contestarea actelor administrative.

La 28 noiembrie 2019, FCP „Pegas” SRL a depus cerere de chemare în
judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva SA „Apă-Canal
Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative.

La 20 decembrie 2018, FCP „Pegas” SRL a depus cerere de chemare în
judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva SA „Apă-Canal
Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative.

Prin încheierea din 18 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cauzele de contencios administrativ sus-indicate au fost conexeate într-un singur proces.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la:

- 7 septembrie 2018 a recepționat factura fiscală seria AAE nr. 8684245 din 30 august 2018 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 93720,77 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate;
- 8 octombrie 2018 a recepționat factura fiscală seria AAF nr. 1229425 din 29 septembrie 2018 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 56551,48 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate;
- 6 noiembrie 2018 a recepționat factura fiscală seria AAF nr. 3149548 din 31 octombrie 2018 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 85276,25 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate.

În opinia sa, facturile fiscale nominalizate sunt neîntemeiate și ilegale, contrare legislației în vigoare și care urmează a fi anulate, deoarece firma nu are încheiat cu pârâta nici un contract prin care să fie reglementată modalitatea de calculare a tarifelor pentru recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, astfel încât facturile contestate constituie o încălcare flagrantă a prevederilor Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, ce reglementează că relația operator-consumator se realizează exclusiv în bază de contract.

A subliniat că conform prevederilor actului menționat, pârâta SA „Apă-Canal Chișinău” urma obligatoriu să semneze cu reclamanta un contract privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, în care urma să se opereze bilateral plata pentru preepurarea apelor uzate, iar facturile fiscale contestate urmau să fie înaintate spre achitare doar după semnarea unui astfel de contract, or, o eventuală solicitare privind executarea unei obligațiuni de plată a unui serviciu public în lipsa unui temei juridic, a unui contract, constituie o ilegalitate vădită.

FCP „Pegas” SRL a menționat că din legislația civilă în vigoare reiese că orice prestație dintre două persoane juridice este expusă și creează un raport obligațional numai în cazurile încheierii și semnării unui contract bilateral de prestări a acestor servicii.

A menționat că în facturile fiscale contestate, pârâta face greșit trimitere la contractul nr. 266433/33, or între părțile din litigiu nu a fost semnat un astfel de contract cu privire la recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, respectiv în facturile fiscale menționate eronat și nejustificat a fost indicat un contract inexistent între părțile prezentului litigiu.

FCP „Pegas” SRL a relevat că la capitolul epurării apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, între părțile litigante există un singur contract privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majore de

poluanți nr. 20-13/15703 din 25 februarie 2010 unde la concret este indicată modalitatea de calcul și condițiile de plată privind recepționarea și preepurarea apelor uzate. Astfel în punctul 4.1 al contractului enunțat s-a stabilit modalitatea de calcul pentru recepționarea și epurarea apelor uzate deversate de la client cu concentrații majorate ale poluanților, cu coeficientul 0,5 la tarif. Prin urmare, anume în baza acestui contract SA „Apă-Canal Chișinău” își asumă obligația de a recepționa și preepura apele uzate deversate de agent, lunar prin intermediul evacuatoarelor la coeficientul strict stabilit de 0,5 la tarif. Obligația în cauză de a recepționa și preepura apele uzate în practică la coeficientul stabilit în contract, la moment nu este executată și este încălcată de către pârâtul SA „Apă-Canal Chișinău” fapt, care generează o apreciere eronată a situației real existente pe acest caz în facturarea unor sume nereale de plată pentru serviciile în cauză.

Reclamanta a mai indicat că contractul nr. 266433/33 din 23 iulie 2004, la care face trimitere pârâta, reglementează raporturile privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate în canalizarea municipală și nu raporturile de recepționare și preepurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, în acest sens nu stabilește metodologia de calculare a tarifelor diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admis în apele uzate.

A mai accentuat că anul precedent, deși SA „Apă-Canal Chișinău” a anunțat rezilierea unilaterală a contractelor de recepționare și preepurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, încheiate cu agenții economici din mun. Chișinău, înaintând spre discuții o nouă metodologie de calcul a tarifelor pentru serviciul de evacuare a apelor reziduale în sistemul de canalizare, până la moment contrar prevederilor Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, SA „Apă-Canal Chișinău” nu a semnat noi contracte cu consumatorii.

În asemenea situație, reclamanta FCP „Pegas” SRL a relevat că de către ambele părți a fost acceptată fără careva obiecții continuitatea relațiilor contractuale și a raporturilor juridice prevăzute de contractul nr. 20-13/15703 din 25.02.2010 până la semnarea unui nou contract, or, pârâta a continuat să furnizeze în continuare serviciile prevăzute de contractul enunțat, iar la rândul său firma a continuat efectuarea achitărilor, iar pârâta în continuare a recepționat sumele achitate pentru serviciile la acest contract.

În continuare, reclamanta a susținut că noua metodologie de calcul a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți utilizată ilegal de către pârâta a stârnit largi critici din partea societății civile și a agenților economici privind lipsa de legalitate și previzibilitate a SA „Apă-Canal Chișinău” cât și necesitatea perfecționării cadrului de reglementare în acest domeniu la adoptarea astfel de decizii. Or, calculul propus și folosit în practică de către SA „Apă-Canal Chișinău” constituie un act nefondat și nejustificat, utilizat în lipsa vreunui temei legal.

La rândul său, facturile fiscale contestate emise de către pârâta prin care se impune achitarea sumelor cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea

concentrațiilor maxime admise în apele uzate de canalizare constituie o încălcare evidentă a legislației în vigoare, mai exact a aplicării incorecte a Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, la caz fiind aplicabilă Legea cu privire la poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998. Or, la moment nici Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare la care face trimitere pârâta și nici un alt act normativ în vigoare nu reglementează metodologia, la concret formula de calcul a tarifelor diferențiate, iar pârâta SA „Apă-Canal Chișinău” abuzând de poziția sa dominantă pe piață, având calitatea de unic prestator pe piața serviciilor de alimentare cu apă și recepționare a apelor uzate, impune autoritar și absolut ilegal spre plată reclamantei tarife ilegale și inechitabile a căror sume variază de la lună la lună și de la agent la agent, adică în mod discriminatoriu fără a se ține cont de o formulă și un tarif legal prevăzut de legislație. Ca probă veridică exclusivă incontestabilă întru confirmarea poziției reclamantei, FCP ”Pegas” SRL a menționat decizia Consiliului Concurenței nr. APD-61 din 4 decembrie 2017, prin care întreprinderii SA „Apă-Canal Chișinău” i-a fost aplicată o amendă în mărime de 767 048,51 lei anume pentru calculul incorect fără formulă legală a tarifelor diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate, pentru încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 prin faptul impunerii agentului economic a tarifului diferențiat pentru serviciul de recepționare în sistemul municipal de canalizare a apelor uzate în baza Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare.

Respectiv, decizia enunțată o dată în plus certifică faptul că aplicabile speței sunt prevederile Legii cu privire la poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998, adică decizia unui organ de stat cum este Consiliul Concurenței dă un răspuns prompt și legal la acțiunile de judecată înaintate de către reclamantă.

A comunicat că prin decizia enunțată a Consiliului Concurenței s-a constatat că SA „Apă-Canal Chișinău” fiind unicul operator ce prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în or. Chișinău, conform licenței AC nr. 000514 din 29 mai 2015 eliberată de către ANRE, deține o poziție abuziv dominantă pe piață și prin urmare aplică discriminatoriu tarifele în mod diferit față de agenții economici în lipsa unui contract privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți”, astfel agentul economic cum ar fi SA „Apă-Canal Chișinău” a impus în mod abuziv altor întreprinderi de același nivel tarif diferențiat pentru serviciul de recepționare în sistemul municipal de canalizare a apelor uzate, fapt absolut inadmisibil în condițiile Legii cu privire la poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998.

De asemenea, reclamanta a reiterat reclamantul că, faptul ilegalității impunerii spre achitare a tarifelor diferențiate este recunoscut și menționat însăși de către pârâtă în scrisoarea nr. 1200/17368 din 30 noiembrie 2017

adresată Ministrului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al R.Moldova, unde pârâta SA „Apă-Canal Chișinău” la moment este numai la etapa inițierii și înaintării propunerilor de modificare și completare a legislației, mai exact a Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localități urbane aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25.11.2013 și anume la Anexa nr. 6 a acestui Regulament pârâta propune și solicită introducerea sintagmei la text “tariful diferențiat se calculează conform formulei: fiind indicată formula de calcul, astfel evident însăși pârâta constată inexistența la moment a unei formule privind calcularea tarifului diferențiat aceasta fiind numai la etapa de propunere spre a fi inclusă în legislație.

Respectiv, circumstanța nominalizată este una de o importanță majoră pentru examinarea obiectivă și multiaspectuală a cauzei, or aceasta denotă că SA „Apă-Canal Chișinău” recunoaște că la moment nu există o metodologie cu o formulă bine definită de calcul a tarifelor diferențiate stabilită într-un act normativ, iar calculul efectuat în mod unilateral de către pârâtă în privința agenților economici, inclusiv a lanțului FCP „Pegas” SRL, nu dispune de un suport juridic legal, acesta fiind înaintat de abia spre examinare și aprobare.

A mai menționat reclamanta că, la moment nici un act normativ în vigoare nu reglementează la concret modalitatea și formula de calcul al coeficientului tarifelor diferențiate pentru serviciile de epurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți. Reieșind din legislația civilă în vigoare, orice prestație dintre două persoane juridice este expusă și creează un raport obligațional numai în cazurile încheierii și semnării unui contract bilateral de prestări a acestor servicii.

Reclamanta a mai reținut că, pârâta SA „Apă-Canal Chișinău” a aplicat noua metodologie de calcul a tarifelor pentru serviciul de evacuare a apelor reziduale din sistemul de canalizare selectiv doar față de aproximativ 100 de agenții economici din totalul de 10 400 de agenți deserviți de SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt care a generat încălcarea prevederilor art. 8 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 care expres interzice orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la serviciile oferite de autoritățile publice.

Reclamanta a conchis că SA „Apă-Canal Chișinău” a emis facturi fiscale privind achitarea tarifelor diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate, neavând niciun suport juridic, or la baza relațiilor dintre părți trebuie să existe un contract, în temeiul căruia să fie emisă factura fiscală pentru achitare.

În vederea soluționării cauzei pe cale extrajudiciară, la 13 septembrie 2018, 15 octombrie 2018 și 14 noiembrie 2018, reclamanta FCP „Pegas” SRL a înaintat cereri prelabile către SA „Apă-Canal Chișinău” solicitând retragerea și anularea facturilor fiscale contestate, însă prin răspunsurile sale pârâta a respins cererile prelabile ca fiind neîntemeiate, informând-o asupra faptului că facturile contestate au fost emise în conformitate cu legislația în vigoare, motiv

pentru care a fost sesizată instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune.

FCP „Pegas” SRL a solicitat anularea ca ilegale a facturilor fiscale: seria AAE nr. 8684245 din 30 august 2018 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 93720,77 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate; seria AAF nr. 1229425 din 29 septembrie 2018 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 56551,48 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate; seria AAF nr. 3149548 din 31 octombrie 2018 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 85276,25 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate.

Prin hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de FCP „Pegas” SRL a fost respinsă.

Prin decizia din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de FCP „Pegas” SRL și a fost menținută hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, la 11 octombrie 2019 FCP „Pegas” SRL le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că pârâta – intimată SA „Apă-Canal Chișinău” nu dispune de un temei legal pentru emiterea facturilor fiscale contestate, deoarece nu există un contract încheiat de părți ce ar reglementa raportul corespunzător.

Conform recurenței, dreptul intimății de a înainta spre plată sumele vizate poate fi instituit doar de către contractul bilateral încheiat conform prevederilor Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare și Legea cu privire la poluarea mediului, condiție însă ce nu se atestă la caz.

A mai menționat că contractul invocat de intimată nu este aplicabil speței, deoarece nu conține clauze ce ar reglementa modalitatea de determinare a tarifelor diferențiate, ce urmau a fi reglementate prin contract, inclusiv în contextul în care intimata deține o poziție dominantă pe piață și nu este în drept, să înainteze spre plată sume calculate la tarife diferențiate, fapt ce rezidă și din deciziile Consiliului Concurenței nr. APD-61 din 4 decembrie 2017 și nr. APD-35/17-64 din 13 septembrie 2019, preavizul Consiliului Administrativ al Agenției Naționale pentru Protecția Consumatorilor și scrisoarea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 1200/17368 din 30 noiembrie 2017.

Aici este de menționat că instanțele ierarhic inferioare nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor invocate în acest sens de recurență, circumstanțe ce impun admiterea recursului în sensul declarat, or, în cazul de

față, instanța de apel a evitat să examineze observațiile apelantei, însușind prioritar cele invocate de intimata SA „Apă-Canal Chișinău”.

Constatând toate cele relatate supra, recurenta conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel de reținere și însușire a motivării din hotărârea primei instanțe, fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile invocate de apelantă, ignorând nemotivat unele afirmații sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

În concluzie, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a le examina sub toate aspectele. Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor solicitate în acțiune, era indispensabil de a supune controlului legalitatea hotărârii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel, cu expunerea poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate, având ca suport raționamentele reținute ca rezultat al coroborării tuturor probelor.

În acest sens, instanța de apel nu a elucidat materialul probatoriu, or, instanța de apel s-a rezumat în a menține hotărârea instanței de fond, fără să dea o careva apreciere argumentele apelantei-recurente în coraport cu hotărârea contestată.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de respingere a acțiunii (vol.III,f.d.106-117).

La 27 noiembrie 2019 SA „Apă-Canal Chișinău” a depus referință la recursul depus de FCP „Pegas” SRL, prin care a solicitat respingerea acestuia, cu menținerea deciziei din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus la 11 octombrie 2019 de FCP „Pegas” SRL este în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la 17 septembrie 2019 și recepționată de către recurentă la 27 septembrie 2019.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a numit recursul depus de FCP „Pegas” SRL pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii, de admitere a acțiunii.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ (în vigoare la data adoptării actului care se contestă în speță), contenciosul administrativ ca instituție juridică are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Totodată, conform dispozițiilor art. 16 alin. (1) din aceeași lege, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă, sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

La rândul său, art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ reglementează expres că, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii.

Iar prin prisma prevederilor art. 25 alin. (1) lit. b) din legea menționată, judecând acțiunea, instanța de contencios administrativ adoptă una din următoarele hotărâri de admitere a acțiunii și de anulare, în tot sau în parte, a actului administrativ.

Astfel, după cum denotă actele cauzei, la 23 iulie 2004 între FCP „Pegas” SRL și SA „Apă-Canal Chișinău” a fost încheiat contractul privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate în canalizarea municipală nr. 2-664-33 (vol.I,f.d.73-76).

La fel, s-a constatat că la 25 februarie 2010 între FCP „Pegas” SRL și SA „Apă-Canal Chișinău” a fost încheiat contractul privind recepționarea și

preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți nr. 20-13/15703 (vol.I,f.d.12-13).

Tot actele cauzei atestă că, la 13 martie 2015 FCP „Pegas” SRL și SA „Apă-Canal Chișinău” au încheiat contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 94 obiectivele căruia includ dezvoltarea durabilă a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, protecția mediului, menținerea funcționalității perfecte și îmbunătățirea sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare în zona de delegare (vol.I,f.d.83-90).

Având scopul determinării indicilor fizico – chimici din apele uzate și corespunderii calității lor normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA), la 3 august 2018 de la căminul de control din str. Petricani 174, mun. Chișinău ce aparține agentului economic FCP „Pegas” SRL, SA „Apă-Canal Chișinău” a preluat probe în volum de 4 l, ceea ce se confirmă prin Raportul de prelevare a probelor de ape uzate din căminul de control nr. 3928 anexat la dosar (vol.I,f.d.63).

Conform raportului de încercări nr. 929 din 8 august 2018 s-a depistat o depășire a normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA) în apele uzate deversate în sistemul public de canalizare prelevare de la FPC „Pegas” SRL la data de 3 august 2018 (vol.I,f.d.64).

Din actele cauzei mai rezultă că, la 8 august 2018 de la căminul de control din str. Albișoara 20/1, mun. Chișinău ce aparține agentului economic FCP „Pegas” SRL, SA „Apă-Canal Chișinău” a preluat probe în volum de 3 l, ceea ce se confirmă prin Raportul de prelevare a probelor de ape uzate din căminul de control nr. 3973 anexat la dosar (vol.I,f.d.66).

Conform raportului de încercări nr. 945 din 15 august 2018 s-a depistat o depășire a normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA) în apele uzate deversate în sistemul public de canalizare prelevare de la FPC „Pegas” SRL la data de 8 august 2018 (vol.I,f.d.67).

La 10 septembrie 2018 de la căminul de control din str. Albișoara 20/1, mun. Chișinău ce aparține agentului economic FCP „Pegas” SRL, SA „Apă-Canal Chișinău” a preluat probe în volum de 2,5 l, ceea ce se confirmă prin Raportul de prelevare a probelor de ape uzate din căminul de control nr. 4309 anexat la dosar (vol.I,f.d.218).

Conform raportului de încercări nr. 1124 din 17 septembrie 2018 s-a depistat o depășire a normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA) în apele uzate deversate în sistemul public de canalizare prelevare de la FPC „Pegas” SRL la data de 10 septembrie 2018 (vol.I,f.d.219).

La 20 septembrie 2018 de la căminul de control din str. Petricani 174, mun. Chișinău ce aparține agentului economic FCP „Pegas” SRL, SA „Apă-Canal Chișinău” a preluat probe în volum de 2,8 l, ceea ce se confirmă prin Raportul de prelevare a probelor de ape uzate din căminul de control nr. 4426 anexat la dosar (vol.I,f.d.221).

Conform raportului de încercări nr. 1196 din 27 septembrie 2018 s-a depistat o depășire a normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA) în apele uzate deversate în sistemul public de canalizare prelevare de la FPC „Pegas” SRL la data de 20 septembrie 2018 (vol.I,f.d.222 verso).

La 3 octombrie 2018 de la căminul de control din str. Albișoara 20/1, mun. Chișinău ce aparține agentului economic FCP „Pegas” SRL, SA „Apă-Canal Chișinău” a preluat probe în volum de 2,5 l, ceea ce se confirmă prin Raportul de prelevare a probelor de ape uzate din căminul de control nr. 4567 anexat la dosar (vol.II,f.d.94).

Conform raportului de încercări nr. 1277 din 9 octombrie 2018 s-a depistat o depășire a normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA) în apele uzate deversate în sistemul public de canalizare prelevare de la FPC „Pegas” SRL la 3 octombrie 2018 (vol.II,f.d.95 verso).

La 8 octombrie 2018 de la căminul de control din str. Petricani 174, mun. Chișinău ce aparține agentului economic FCP „Pegas” SRL, SA „Apă-Canal Chișinău” a preluat probe în volum de 2,5 l, ceea ce se confirmă prin Raportul de prelevare a probelor de ape uzate din căminul de control nr. 4607 anexat la dosar (vol.II,f.d.97).

Conform raportului de încercări nr. 1299 din 15 octombrie 2018 s-a depistat o depășire a normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA) în apele uzate deversate în sistemul public de canalizare prelevare de la FPC „Pegas” SRL la 8 octombrie 2018 (vol.II,f.d.98 verso).

Drept rezultat și ținând cont că s-a depistat depășirea normativelor concentrațiilor maxim admisibile la ingredientii indicați în rapoartele de încercări sus-indicate, SA „Apă-Canal Chișinău” conform facturilor fiscale seria AAE nr. 8684245 din 30 august 2018, seria AAF nr. 1229425 din 29 septembrie 2018 și seria AAF nr. 3149548 din 31 octombrie 2018 a stabilit tariful diferențiat pentru depășirea de către FCP „Pegas” SRL a concentrațiilor maxime admise în apele uzate în sume de 93720,77 lei, 56551,48 lei și 85276,25 lei, dispunând încasarea sumelor respective din contul agentului economic (f.d.31).

Nefiind de acord cu actele emise, la 13 septembrie 2018, 15 octombrie 2018 și 14 noiembrie 2018, reclamanta FCP „Pegas” SRL a înaintat cereri prealabile către SA „Apă-Canal Chișinău” solicitând retragerea și anularea facturilor fiscale contestate, însă prin răspunsurile din 11 octombrie 2018 (vol.I,f.d.16,71-72), 13 noiembrie 2018 (vol.I,f.d.161) și 14 decembrie 2018 (vol.II,f.d.34) pârâta a respins cererile prealabile ca fiind neîntemeiate, informând-o asupra faptului că facturile contestate au fost emise în conformitate cu legislația în vigoare, motiv pentru care FCP „Pegas” SRL a depus prezentele acțiuni în instanța de contencios administrativ, care ulterior au fost conexe într-un singur proces.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, reclamanta – recurentă FCP „Pegas” SRL a solicitat anularea ca ilegale a facturilor fiscale: seria AAE nr. 8684245 din 30 august 2018 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 93720,77 lei

cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate; seria AAF nr. 1229425 din 29 septembrie 2018 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 56551,48 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate; seria AAF nr. 3149548 din 31 octombrie 2018 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 85276,25 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță având ca obiect contestarea actelor administrative, s-a pronunțat în favoarea netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de FCP „Pegas” SRL, instanța de apel prin decizia din 17 septembrie 2019 a conchis asupra netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

În consolidarea soluțiilor enunțate, instanțele ierarhic inferioare au constatat că la caz nu sunt întrunite temeiurile prevăzute de art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, pentru anularea actelor administrative contestate. Respectiv, instanțele de judecată au constatat că facturile fiscale contestate sunt legale, fiind emise conform prevederilor legii, de către organul competent și cu respectarea procedurii stabilite, or, agentul economic este obligat să achite tarifele diferențiate în cazurile în care deversează ape uzate cu depășirea normativelor concentrațiilor maxime admisibile și nu își onorează obligația impusă de lege de a instala stații de preepurare a apelor uzate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită.

În speță, Colegiu constată că cadrul legal aplicabil prezentului raport juridic litigios este cuprins în Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, lege care reglementează relațiile dintre furnizorul de apă și consumatori.

În conformitate cu art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013 (în vigoare la data emiterii actului contestat și la data depunerii acțiunii în instanța de contencios administrativ), în cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen pentru 5 zile (CBO 5), precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate în modul stabilit de legislația în vigoare, se aplică tarife diferențiate, calculate proporțional cu indicii normativelor indicate, conform condițiilor contractuale, iar în lipsa acestor clauze în contractul obligatoriu – conform modalității stabilite prin Legea nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative în vigoare.

În interpretarea corectă a normei enunțate, Colegiul relevă că modalitățile de calcul a tarifelor pentru depășirea concentrației maxim admisibile a substanțelor poluante sunt: conform condițiilor contractuale, iar în lipsa unor

clauze în contract, conform modalității stabilite prin Legea privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative.

Respectiv, din conținutul dispoziției menționate, rezultă că SA „Apă-Canal Chișinău” are obligația de a indica în mod expres modalitatea de calcul a sumei înaintate spre plată clientului.

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normei enunțate, este evident că instanțele de judecată, examinând cauza, greșit au concluzionat despre necesitatea respingerii acțiunii FCP „Pegas” SRL.

Or, atât în facturile contestate, cât și în referințele depuse la dosar, SA „Apă-Canal Chișinău” nu a indicat modalitatea de calcul a tarifului diferențiat, invocând în mod general, că tariful a fost determinat conform prevederilor art. 22 alin. (18) al Legii nr. 303/2013, fără a oferi explicații în acest sens.

În circumstanțele enunțate, se constată că actele administrative contestate și anume facturile fiscale seria AAE nr. 8684245 din 30 august 2018, seria AAF nr. 1229425 din 29 septembrie 2018 și seria AAF nr. 3149548 din 31 octombrie 2018, emise de SA „Apă-Canal Chișinău”, contravin prevederilor Legii nr. 303/2013, așa cum, în aceste facturi fiscale nu este indicată modalitatea de determinare a tarifului diferențiat aplicat FCP „Pegas” SRL.

Drept rezultat, soluția instanțelor de judecată de respingere a acțiunii este derivată de interpretarea eronată a art. 22 alin. (18) din Legea 303/2013, or o interpretare justă a normei, ce reprezintă și unica constituentă a actelor administrative contestate, genera admiterea acțiunii.

Aceasta deoarece recurenta-reclamantă, în calitate sa de client, a fost pus într-o situație de incertitudine referitor la modalitatea de stabilire a tarifului diferențiat aplicat de SA „Apă-Canal Chișinău”, incertitudine ce nu a fost înlăturată de instanța de apel pe parcursul judecării prezentului litigiu.

Cât privesc argumentele SA „Apă-Canal Chișinău”, preluate de instanțele ierarhic inferioare, cu referire la aceea că tariful diferențiat aplicat față de FCP „Pegas” SRL a fost stabilit în baza art. 22 alin. (18) al Legii nr. 303/2013, nu poate fi reținut de instanța de recurs ca o dovadă a legalității actelor administrative contestate. Or, cum s-a indicat supra, art. 22 alin. (18) al Legii nr. 303/2013, stabilește mai multe modalități de calculare/determinare a tarifului diferențiat aplicat în privința recurente/reclamante.

În lipsa unei formule a tarifului diferențiat pentru deversarea apelor uzate cu concentrație maxim admisibilă, SA „Apă-Canal Chișinău” stabilește în mod unilateral tariful diferențiat, această modalitatea de calcul a tarifului diferențiat nefiind reglementată de o normă legală sau normativă.

În acest sens, este de menționat că la moment între reclamantă și SA „Apă-Canal Chișinău” nu este încheiat un contract cu privire la recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți unde să fie indicate modalitatea de calcul și condițiile de plată privind recepționarea și preepurarea apelor uzate, iar Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, la care face trimitere pârâta, nu reglementează metodologia de calcul a tarifelor diferențiate. Astfel, cert este faptul că aplicarea coeficientului

și a formulei de calcul a tarifelor diferențiate nu este reglementată la concret de nici un act normativ în vigoare, adică SA „Apă-Canal Chișinău” stabilește în mod unilateral tariful diferențiat.

În susținerea opiniei enunțate, este relevantă și scrisoarea SA „Apă-Canal Chișinău” nr. 1200/17368 din 30 noiembrie 2017 adresată Ministrului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, cu privire la propunerile de modificare a unor prevederi din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau emisarii de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013, în conținutul căreia, SA „Apă-Canal Chișinău” a indicat la pct. 236 că: „Anexa nr. 6 la Regulament își va modifica denumirea prin introducerea după cuvântul „localității” a următoarei expresii: „și metoda de calcul a coeficientului la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, precum și a tarifului diferențiat”. „Anexa nr. 6 la Regulament va fi completată după tabelul nr. 2, după cum urmează: tariful diferențiat se calculează conform formulei: $T.D.=P^{*^{\wedge}}(Cr(i)/Cn(i)-1)$.

Această scrisoare confirmă că, până la moment, nu a fost aprobată o formulă de calcul a tarifelor diferențiate, iar calculul efectuat de către SA „Apă-Canal Chișinău” este unul unilateral și nu poate fi aplicat de vreme ce acesta nu a fost aprobat în mod oficial.

Colegiul reiterează că, pentru justa soluționare a litigiului este relevantă și decizia Consiliului Concurenței nr. APD-61 din 4 decembrie 2017, potrivit căreia, SA „Apă-Canal Chișinău” i-a fost aplicată amendă pentru încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, prin impunerea tarifului diferențiat pentru serviciul de recepționare în sistemul municipal de canalizare a apelor uzate SRL „Ivaro”

Prin decizia respectivă, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că, SA „Apă-Canal Chișinău” fiind unicul operator ce prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în or. Chișinău, deține o poziție abuziv dominantă pe piață și prin urmare aplică discriminatoriu tarifele în mod diferit față de agenții economici în lipsa unui contract privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, astfel agentul economic cum ar fi SA „Apă-Canal Chișinău” impune în mod abuziv altor întreprinderi de același nivel tarif diferențiat pentru serviciul de recepționare în sistemul municipal de canalizare a apelor uzate, fapt absolut inadmisibil în condițiile Legii cu privire la poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998.

De asemenea, în decizia Consiliului Concurenței se menționează și faptul, că anterior SA „Apă-Canal Chișinău” a fost preavizată și de către Consiliul Administrativ al Agenției Naționale pentru Protecția Consumatorilor care prin Hotărârea Nr. CCE-34- 11/45 a constatat ca ilegale acțiunile SA „Apă-Canal Chișinău” privind impunerea și înaintarea plăților suplimentare mărite pentru preepurarea apelor uzate cu încălcarea prevederilor art. 6 lit. a) a Legii cu

privire la protecția concurenței, astfel această încălcare abuzivă fiind depistată încă începând cu anul 2012.

Corespunzător, argumentele expuse de SA „Apă-Canal Chișinău” în referință, susținute și de instanțele de judecată, cu referire la legalitatea facturilor fiscale contestate, sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute de Colegiu drept temei de menținere a actelor judecătorești recurate. Or, acestea derivă din interpretarea unilaterală și defectuoasă a normelor legale aplicabile speței.

Or, instanțele de judecată în susținerea soluției de respingere a acțiunii nu au indicat care a fost modalitatea de calcul a tarifului diferențiat înaintat spre plată FCP „Pegas” SRL, dar au invocat ca indubitabilă obligația contractuală și legală a reclamantului de a nu admite deversarea în sistemul public de canalizare ape uzate cu depășirea normativelor concentrațiilor maxim admisibile, stabilite în anexa nr. 1 la Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisarii de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013, inclusiv invocând că reclamanta nu a venit cu cerere de verificare repetată a analizelor după primirea prescripțiilor emise de intimată.

Mai mult, prima instanță și instanța de apel nu au ținut cont că obiectul litigiului îl constituie legalitatea facturilor fiscale, dar nu obligația FCP „Pegas” SRL de a nu admite deversarea în sistemul public de canalizare, ape uzate cu depășirea normativelor concentrațiilor maxim admisibile, stabilite în anexa nr. 1 la Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisarii de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă decizie de admitere a acțiunii.

În conformitate cu 258 alin (3), 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrative al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Firma Comercială de Producție „Pegas” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Firma Comercială de Producție „Pegas” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative, și se emite o nouă decizie, prin care:

Se admite acțiunea depusă de Firma Comercială de Producție „Pegas” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative.

Se anulează factura fiscală seria AAE nr. 8684245 din 30 august 2018 emisă de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, prin care Firma Comercială de Producție „Pegas” Societate cu Răspundere Limitată a fost obligată să achite suma de 93720,77 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate.

Se anulează factura fiscală seria AAF nr. 1229425 din 29 septembrie 2018 emisă de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, prin care Firma Comercială de Producție „Pegas” Societate cu Răspundere Limitată a fost obligată să achite suma de 56551,48 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate.

Se anulează factura fiscală seria AAF nr. 3149548 din 31 octombrie 2018 emisă de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, prin care Firma Comercială de Producție „Pegas” Societate cu Răspundere Limitată a fost obligată să achite suma de 85276,25 lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh